

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 592/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Pochom, Advokátska kancelária, Hviezdoslavova 3, Bardejov, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa *čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4 C 1676/98 zo 7. januára 2004 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 2/2014 a jeho uznesením z 20. februára 2014 a takto*

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 15. apríla 2014 doručené podanie I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Pochom, označené ako „*Návrh na konanie o ústavnej sťažnosti*“.

Ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval podanie sťažovateľa ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 1676/98 zo 7. januára 2004 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 2/2014 a jeho uznesením z 20. februára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Po roku 1991 som začal viesť súdne spory o moje pracovnoprávne náležitosti a medzi početnými je aj tento pre mňa životne dôležitý, ktorý vychádza z pov. rozsudku Okr. súdu v Bardejove pod č. k. 4C 184/89. Tento prvostupňový bardejovský súd mi však svojím rozsudkom 4C 1676/98-111, zo dňa 8.X.10 moju žalobu z 26.XI.1998 zamietol a túto skutočnosť potvrdil svojím konečným rozsudkom pod č. k. 8Co 12/2011-139, zo dňa 28.IV.2011 aj Krajský súd v Prešove. Tieto rozsudky všeobecných súdov nadobudli právoplatnosť dňom 27.V.2011. Takto mi zostalo iba dovolanie, ktoré som napísal a bardejovskému súdu doručil dňa 3.VI.2011. Nakoniec neuspel som ani pred Najvyšším súdom SR, ktorý svojím definitívnym uznesením sp. zn. 3Cdo 2/2014, zo dňa 20.II.14, aj za cenu jeho veľkej kompromitácie toto dovolacie konanie zastavil...»

Vzhľadom k tomu, že v tomto období som mal veľký nával práce so svojimi početnými kauzami pred súdmi a tomuto sporu som pripisoval vždy značný význam, na čo sa pozerám aj dodnes takto, svojho času, ešte okolo r. 2000, požiadal som tunajší okresný súd /čo som robiť ani nemusel - pozn. lebo aj bez toho by sa muselo v súdnom spore pokračovať/ o oslobodenie ma od súdnych poplatkov, ktorému bolo vyhovené právoplatným uznesením tohto súdu ...-11, zo dňa 11.II.2000. A takto na tomto právnom základe mi tento súd svojím uznesením ...-66 zo 7.I.2004 právoplatne ustanovil pre celé toto súdne konanie, teda aj pre dovolanie advokátku pani J. M. na moje právne zastupovanie aj pred najvyšším súdom ! No, najvyšší súd však toto vôbec nebral povrchnou prácou na zreteľ, čím sa aspoň v mojich očiach úplne diskreditoval! Lebo viem si dobre predstaviť, že ako „tvrdá a húževnata“

pracovali všetci traja sudcovia NS na tejto mojej kauze, keď ani jeden z nich na túto jednoduchú, ale rozhodujúcu vec neprišiel...»

Sťažovateľ navrhuje, aby o jeho sťažnosti ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„... 1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ust. čl. 46/1 a 48/2 v spojení s čl.6/1 a 13 Dohovoru o ich ochrane, boli postupom Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní a kauze vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 4C 1676/98 - jeho konečným uznesením sp. zn. 3Cdo 2/2014 z 20.II.14, porušené.

2. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 2/14 z 20.II.2014 a

3. Prikazuje Najvyššiemu súdu SR nanovo v tejto veci konať a len zákonne, ústavne a spravodlivo o nej rozhodnúť.

4. Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 10 tis. EUR /slovom desaťtisíceur/, ktoré je mu NS SR povinný zaplatiť najneskôr do 2-och mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

5. Ukladá NS-SR v Bratislave uhradiť aj vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to v lehote 15-tich dní od nadobudnutia tohto ústavného nálezu...“

Pretože sťažnosť neobsahovala náležitosti podľa § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa listom z 29. apríla 2014 na odstránenie nedostatkov podania v lehote 10 dní od doručenia výzvy. Zároveň bol právny zástupca sťažovateľa upozornený na to, že ak nedostatky podania v určenej lehote neodstráni, ústavný súd môže sťažnosť jeho mandanta pri predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Právny zástupca sťažovateľa výzvu prevzal 6. mája 2014, v určenej lehote však na ňu nereagoval. Reagoval na ňu však sťažovateľ svojím podaním doručeným ústavnému súdu 16. mája 2014, v ktorom uvádza:

„Táto kauza trvala viac ako 15 rokov, no napriek tomu, že sa zaraďuje medzi spory dôležitého významu s ich prednostným vybavením, nestalo sa tak. Bola vyvolaná

predchádzajúcim súdnym konaním pod č. k. 4C 194/92, ktoré sú s krajským rozsudkom 16Co 136/95-223 zo 6.3.1996 jednoznačne neodškriepiteľným justičným omylom, preto i tieto rozsudky je treba hoci aj v rámci tejto ústavnej sťažnosti zrušiť a len potom je možno vo veci samej spravodlivo, zákonne i ústavne rozhodnúť a tak napraviť veľké krivdy na mne spáchané aj po stránke hmotnoprávnej, jednak za ušlé mi zákonom garantované finančné náležitosti, ale aj nemajetkovej ujmy, ktoré požívajú právnu ochranu, hlavne podľa zákonníka práce, ale aj zákona o štátnej službe, ďalej vyplývajúce z kolektívnych zmlúv ap... A tým je oproti samotnej sťažnosti z 10. 4. 14 povedané predovšetkým to, čo tam chýba, že v merite tohto súdneho konania mi ide predovšetkým o náhradu škody značného rozsahu, ktorú si chcem uplatniť následne u všeobecných súdov...“

Z obsahu podania sťažovateľa vyplýva, že sťažovateľ neodstránil nedostatky sťažnosti spočívajúce v absencii všetkých zákonom predpísaných náležitostí.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že najvyšší súd napadnutým uznesením zastavil konanie o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 12/2011 z 28. apríla 2011. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

«Okresný súd Bardejov rozsudkom z 8. októbra 2010 č. k. 4 C 1676/1998-111 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady mzdy a iných finančných nárokov od 1. januára 1992 až do doby, kým mu žalovaný neumožní riadne pokračovať v práci; žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozsudku podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 28. apríla 2011 sp. zn. 8 Co 12/2011 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.) a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, v ktorom uviedol, že rozsudky súdov oboch stupňov „sú výsmechom demokracie a právneho štátu a excesom, ktorý je jasným porušením Dohovoru pre svojvôľu a viacnásobné porušenie - flagrantné

našej zákonnosti a ústavnosti“. Žiadal, aby dovolací súd oba rozsudky súdov nižších stupňov zrušil.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať.

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O. s. p.). Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O. s. p.).

Dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.). Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa. Ak táto podmienka zostane nesplnená, dovolací súd konanie zastaví.

Účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí (§ 30 O. s. p.).

Okresný súd Bardejov uznesením z 15. decembra 2011 č. k. 4 C 1676/1998-158 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní, okrem iného, založil do spisu plnú moc udelenú advokátovi za účelom jeho zastupovania v dovolacom konaní (§ 241 ods. 4 O. s. p.) a zároveň žalobcu poučil podľa § 30 O. s. p. Žalobca na uvedenú výzvu reagoval tak, že písomným podaním z 12. januára 2012... požiadal súd o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. Po podaní tejto žiadosti žalobcu Okresný súd Bardejov uznesením z 30. septembra 2013 č. k. 4 C 1676/1998-174 odkázal žalobcu so žiadosťou o ustanovenie advokáta na Centrum právnej pomoci (ďalej len „Centrum“) a uložil mu, aby v lehote 10 dní súdu oznámil, či požiadal Centrum o poskytnutie právnej pomoci. Žalobca ale túto výzvu súdu nerešpektoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o dovolaní, sa 4. februára 2014 obrátil na Centrum so žiadosťou o oznámenie, či žalobca požiadal o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov. Centrum listom

zo 6. februára 2014 oznámilo, že žalobca nepodal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci a o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní o dovolaní, ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. apríla 2011 sp. zn. 8 Co 12/2011.

V danom prípade dovolateľ napriek výzvam a poučeniam nezaložil do spisu plnú moc udelenú advokátovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní ani nepožiadal Centrum o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov. V dôsledku toho zostal nedostatok vyššie uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.) neodstránený. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolacie konanie zastavil (§ 243c O. s. p. v spojení s § 241 ods. 1 O. s. p. a § 104 ods. 2 O. s. p.).»

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a na tomto základe konanie zastavil v zmysle § 243c OSP v spojení s § 241 ods. 1 a § 104 ods. 2 OSP vzhľadom na nedostatok právneho zastúpenia sťažovateľa ako dovolateľa. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v namietanom konaní nemôže byť predmetom kritiky ústavného súdu, pretože najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa správne aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (obdobne II. ÚS 359/2013), teda ho nemožno považovať za arbitrárne ani za zjavne neodôvodnené.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K nesplneniu zákonom predpísaných náležitostí

Z časti I tohto uznesenia vyplýva, že sťažnosť v predloženom znení neobsahovala všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, pričom tieto nedostatky

sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca, neodstránili ani v lehote určenej ústavným súdom po jeho predchádzajúcej výzve.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014